

รายวิชา กลุ่มบูรณาการ (แกนหลักสังคมศึกษาฯ)

เรื่อง ศาสนพิธี พิธีกรรม และ
การปฏิบัติตนที่เหมาะสม (๑)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

ผู้สอน ครูกมลรัตน์ พูลน้อย

ศาสนพิธี พิธีกรรม และ การปฏิบัติตนที่เหมาะสม (๑)

จุดประสงค์การเรียนรู้

- บอกวิธีการกราบ เบนูจางคประดิษฐ์ได้
ถูกต้อง

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. การกราบพระ ผู้หญิงจะต้องนั่งท่าอะไร

ก. เทพบุตร

ข. เทพนม

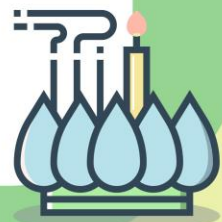
ค. เทพธิดา

แบบทดสอบก่อนเรียน

๒. เมื่อเพื่อนโกรธกัน เราควรปฏิบัติอย่างไร
- ก. บอกให้เลิกคบกัน
 - ข. โกล่เกลี่ยให้เขาดีกัน
 - ค. บอกให้ต่างคนต่างอยู่

แบบทดสอบก่อนเรียน

๓. พระรัตนตรัย หมายถึงข้อใด

ก. พระพุทธ

ข. พระพุทธ พระธรรม

ค. พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

แบบทดสอบก่อนเรียน

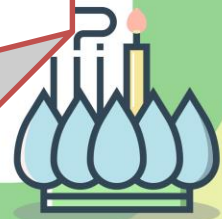
๔. การกราบเบญจางคประดิษฐ์ ใช้สำหรับ

การกราบใคร

ก. พระสงฆ์

ข. พ่อและแม่

ค. คุณครู

แบบทดสอบก่อนเรียน

๕. นักเรียนควรประพฤติตนในวัยเด็กอย่างไร

- ก. เล่นกับเพื่อน ๆ
- ข. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
- ค. รับจ้างหาเงิน

แบบทดสอบก่อนเรียน

๖. นักเรียนควรปฏิบัติในการใส่บาตรอย่างไร
- ก. ประนมมือไหว้ก่อนใส่บาตร
 - ข. ร้องเพลงก่อนใส่บาตร
 - ค. สันทนากับพระก่อนใส่บาตร

แบบทดสอบก่อนเรียน

๗. เรามักทำบุญตักบาตรกันในวันใด

ก. วันพระ

ข. วันชาติ

ค. วันหยุดราชการ

แบบทดสอบก่อนเรียน

๘. หน้าที่ของชาวพุทธที่ดีที่สุดคือข้อใด

ก. สวดมนต์

ข. ใส่บาตรพระสงฆ์

ค. ปฏิบัติตนตามหลักธรรม

แบบทดสอบก่อนเรียน

๙. พ่อแม่จะมีความสุขถ้าเห็นเราปฏิบัติอย่างไร
- ก. พุดโกหก
 - ข. นอนตื่นสาย
 - ค. เชื่อฟังคำสอนของผู้ใหญ่

แบบทดสอบก่อนเรียน

๑๐. การกระทำใดที่เราไม่ควรปฏิบัติต่อคุณครู

- ก. ทำงานตามที่ท่านสั่ง
- ข. พูดจาหยาบคายกับท่าน
- ค. ไม่พูดคุยกันเวลาท่านสอน

ศาสนพิธี

ศาสนพิธี หมายถึง ระเบียบแบบแผนหรือ
แบบอย่างที่ต้องปฏิบัติในศาสนา

ศาสนพิธี

ศาสนพิธีต่าง ๆ ช่วยทำให้ความศรัทธาต่อพุทธศาสนาของพุทธศาสนิกชนมีความแน่นแฟ้นยิ่งขึ้นเป็นสิ่งที่อดกล้ำใจให้ระลึกถึงคุณของพระรัตนตรัยได้อย่างดี จึงเป็นระเบียบแบบแผนที่ควรรักษาไว้คู่กับพระพุทธรศาสนา

ศาสนพิธี

ศาสนิกชนที่ดี จะต้องปฏิบัติตนในศาสนพิธี ปฏิบัติตาม
พิธีกรรมต่างๆอย่างถูกต้อง

พระรัตนตรัย

ระเบียบพิธีการบูชาพระรัตนตรัย

๑. ให้เริ่มจุดเทียนเล่มขวามือ และ
เล่มซ้ายมือของพระพุทธรูป ตามลำดับ

ระเบียบพิธีการบูชาพระรัตนตรัย

๒. จุดธูป ๓ ดอก แล้วปักเรียงเป็นแถว

๓. ประนมมือทั้งสองตั้งจิตระลึกถึง
คุณพระรัตนตรัยแล้วสวดมนต์บูชา

การกราบพระรัตนตรัย

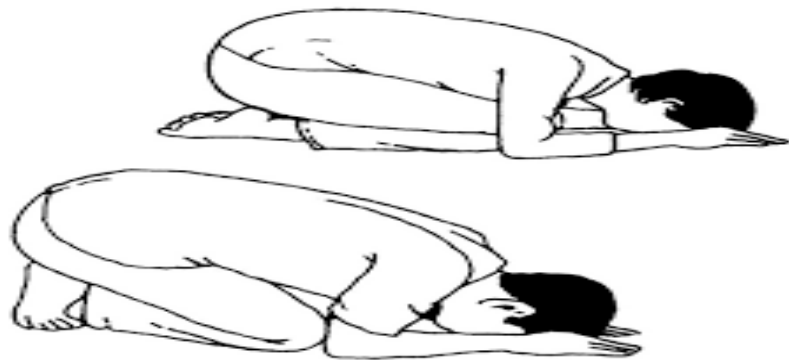

การกราบ เป็นคำไทย มาจากคำว่า อภิวาท หมายถึง
การหมอบลงกับพื้น พร้อมกระพุ่มมือเป็นกริยาอาการแสดง
ความเคารพอย่างสูงสุด

วิธีการกราบพระรัตนตรัย ให้กราบแบบ เบญจางคประดิษฐ์
ซึ่งประกอบด้วยองค์ ๕ มี เข่า ๒ ฝ่ามือ ๒ และหน้าผาก ๑
โดยการกราบให้หน้าผากจรดลงแนบกับพื้น

วิธีการปฏิบัติ มี ๓ จังหวะ คือ

จังหวะที่ ๑ อัญชลี คือ ยกมือประนมอยู่ระหว่างอก

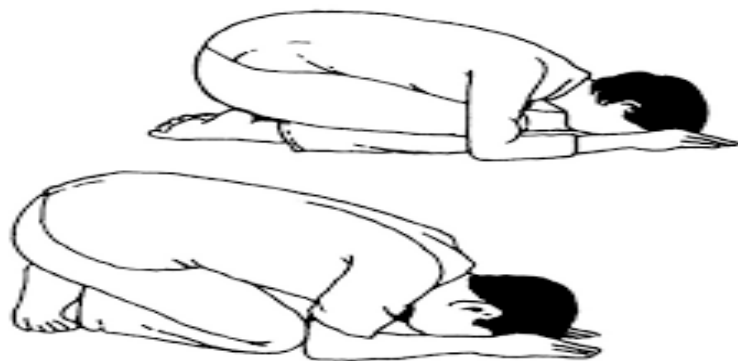

จังหวะที่ ๒ วันทา คือ ยกมือประนมขึ้นจรดหน้าผาก นิ้วหัวแม่มือทั้งสองอยู่ระหว่างคิ้ว ขณะที่ยกมือประนมจากจังหวะที่ ๑ ไปสู่จังหวะที่ ๒ นั้น ให้ก้มศีรษะมารับกัน

จังหวะที่ ๓ อภิวาท คือ หมอบให้หน้าผากจรดพื้น ฝ่ามือทั้งสอง
แบราบลงแนบกับพื้น แล้วทรงตัวขึ้นนั่งตัวตรง ประนมมือยกผ่าน
จังหวะที่ ๑ - ๒ - ๓ ไปตามลำดับจนครบ ๓ ครั้ง

การทำบุญตักบาตร

ขั้นตอนหรือวิธีปฏิบัติในการตักบาตร

๑. จัดเตรียมอาหารที่นำมาตักบาตร
๒. ควรถอดรองเท้าก่อนตักบาตร เพื่อเป็นการแสดงความเคารพ
๓. ใส่อาหารลงในบาตรด้วยอาการสำรวม
๔. เมื่อตักบาตรเสร็จแล้ว ให้น้อมตัวลงไหว้พระภิกษุ

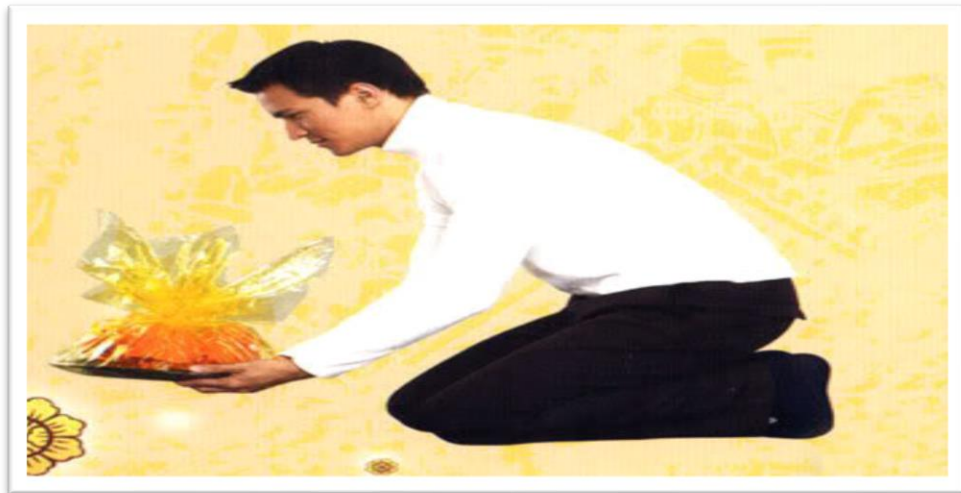
การประเคนของแด่พระสงฆ์

การประเคน หมายถึง การมอบให้ด้วยความเคารพ
ใช้ปฏิบัติต่อพระสงฆ์ มีพระวินัยบัญญัติห้ามพระสงฆ์หยิบ
สิ่งของมาฉันเอง โดยไม่มีผู้ประเคนยกเว้น น้ำเปล่าที่ไม่ผสมสี
เช่น น้ำฝน น้ำประปา เป็นต้น

การประเคนของที่ถูกต้อง

๑. ของที่ประเคนต้องไม่ใหญ่โตเกินไป
สามารถจับคนเดียวได้พ้นจากพื้น

๒. ผู้ประเคนควรเข้าไปอยู่ห่างจากพระ
ผู้รับของประมาณ ๑ ศอก

๓. ถ้าเป็นผู้ชายยกพระเคนพระสงฆ์ได้เลย ถ้าเป็นหญิง
ให้วางของที่พระเคนลงบนผ้ารับพระเคนด้วยอาการนอบน้อม

๔. เมื่อประเคนแล้ว อย่าไปจับเลื่อนของพระอีก

ใบงาน

คำชี้แจง นักเรียนระบายสีการกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์
พร้อมเขียนบรรยายประกอบภาพให้ถูกต้อง

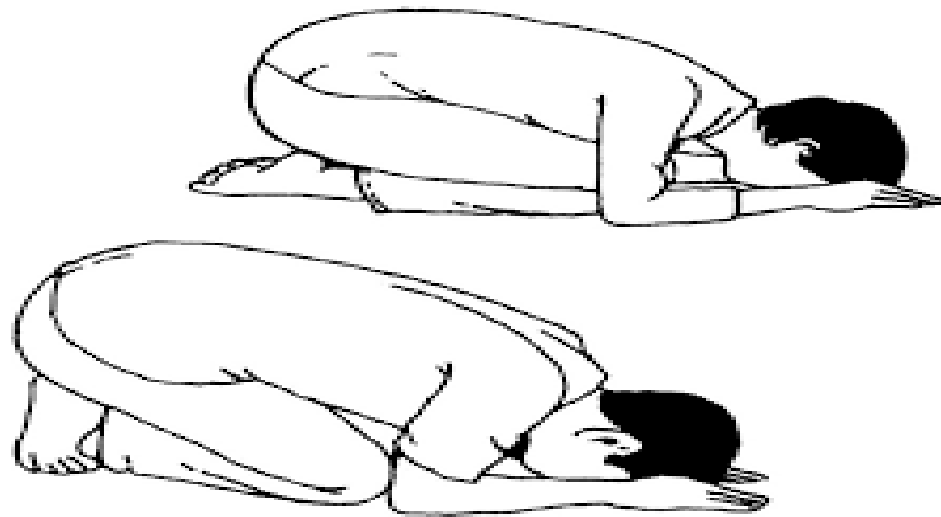

จังหวะที่ ๑ อัญชลี

คือ ยกมือประนมอยู่ระหว่างอก

จังหวะที่ ๒ **วันทา**

คือ ยกมือประนมขึ้นจรดหน้าผาก
พร้อมก้มศีรษะ

จังหวะที่ ๓ อภิวาท

คือ หมอบให้หน้าผากจรดพื้น

